

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 404,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova
бул. Штефан чел Маре 180, оф. 404,
MD-2004, Кишинев, Республика Молдова
+373 22 212 817; info@egalitate.md; www.egalitate.md

DECIZIE
din 25 octombrie 2024
cauza nr. 233/24

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Carolina BAGRIN – membră
Gheorghina DRUMEA – membră
Victorina LUCA – membră
Andrei LUNGU – membru

au examinat plângerea depusă de Partidul Liberal Democrat din Moldova privind pretinsa discriminare și conform celor descrise au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

- 1.1 Persoana interesată solicită constatarea și sancționarea faptei de discriminare săvârșită la data de 22 octombrie 2024 de către cetățenii Marin Andoni și Radu Dutcovici. Persoana interesată menționează că aceștia, acționând de comun acord și prezentându-se ca susținători activi ai Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, au formulat în direct pe pagina personală de „Facebook” multiple acuzații la adresa dlui Alexandr Stoianoglo, promovând idei xenofobe și discriminarea pe motive etnice.
- 1.2 Persoana interesată subliniază că, în cadrul acestor transmisiuni video, dl Marin Andoni a afirmat: „*Ce facem noi, dăm țara pe mâna unui găgăuz? Se trezește Ștefan cel Mare și mai moare o dată să vadă ce bardac am făcut*”, iar dl Radu Dutcovici a declarat: „*Satana ăsta de Stoianoglo, un găgăuz (...). Un moldovean niciodată n-o să voteze un găgăuz. Găgăuz înseamnă trădător de țară.*” Persoana interesată accentuează că aceste declarații constituie instigare la discriminare, prin utilizarea unui limbaj denigrator și a unor expresii cu conotație negativă, vizând etnia găgăuză.

II. Dreptul relevant

- 2.1 **Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, art. 1 alin. (1)** Scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu; **art. 2 discriminare** – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluia scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **art. 3** Subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 13 alin. (2)** Plângerea depusă la Consiliu trebuie să conțină o descriere a încălcării dreptului persoanei, date privind momentul în care a avut loc această încălcare, faptele și eventualele dovezi care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, numele și adresa persoanei care o depune, precum și datele care permit identificarea persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie **alin. (3)** Plângerea poate fi depusă la Consiliu în termen de un an de la data

- săvârșirii faptei discriminatorii sau de la data la care s-a aflat sau trebuia să se cunoască despre săvârșirea ei. În cazul unei fapte de discriminare continuă sau prelungită, termenul curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni; **art. 14¹ alin. (1)** Consiliul declară plângerea inadmisibilă dacă aceasta: **lit. c)** nu este de competența Consiliului.
- 2.2 **Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012, pct. 56** Petiționarul sau, după caz, persoana interesată trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, iar reclamatului îi revine sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare.
- 2.3 **Cod contravențional nr. 218/2008, art. 70¹** Instigare la discriminare, **alin.(1)** Acțiunile intenționate, îndemnurile publice, diseminarea informației sau alte forme de informare a publicului, inclusiv prin intermediul mass-mediei, în formă scrisă, desen sau imagine, sau prin intermediul unui sistem informatic, îndreptate spre instigarea la discriminare pe motive de prejudecată se sancționează cu amendă de la 20 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, de la 120 la 210 unități convenționale persoanei cu funcție de răspundere. **alin. (2)** Nu se consideră instigare la acțiuni de discriminare pe motive de prejudecată acțiunile făcute ca parte a unui discurs sau a dezbaterilor publice cu o justificare rezonabilă și obiectivă privind probleme de religie, educație, cercetare științifică obiectivă, inclusiv în contextul evenimentelor sau acțiunilor artistice; **art. 400 (1)** Contravențiile prevăzute la art.47, art.481 alin.(7), art.49, 50, 52, 52¹, 54, 681–71, 73, 76¹, art.77 alin.(8), art.77², 78, art.79 alin.(1), (2), (4), art.80¹, 85–87, 89–91, art.911 alin.(13)–(18) și (20), art.96, 99–104, 105–107, art.115 alin.(3), art. 157 alin. (2), (3) și (12), art.158 alin.(1) și (2), art.176, 180¹, art. 197 alin. (5), art. 201–203, 205, 207¹, 209, 220, 221, 222–226, 228–243, 245, art.263 alin.(1) și (9), art.263¹, 267, art. 273 pct. 17) și 18), art.277 alin.(1), (4) și (7), 283, art.286 alin.(3), art. 287 alin. (8), art.287³, 289¹, 321, 325, 326 alin. (2)–(6), art.327⁴, 331, 332, 332¹, 338–341, 346, art.349 alin.(1), art. 350, 350², 354–357, 359–362, art. 364 alin. (2), (2¹), (5), (6) și (10), art. 365, 365³ și 365⁵ se constată și se examinează de către poliție.

III. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 3.1 Consiliul notează că poate să examineze doar faptele care pot fi încadrate într-o formă de discriminare, prevăzută de art. 2 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și care nu cad sub incidența situațiilor de restituire prevăzute de art. 14 alin. (1) și inadmisibilitate prevăzute de art. 14¹ alin. (1) din Legea nr. 121/2012.
- 3.2 Potrivit pct. 56 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012, petiționarul/ul trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care susțin plângerea, respectiv, să instituie prezumția existenței unui fapt de discriminare. Aceasta presupune că persoana care se consideră victimă a discriminării sau persoana interesată care reclamă anumite acțiuni discriminatorii, trebuie să descrie faptele și să prezinte probe, astfel încât să caracterizeze cumulativ fiecare element al formei de discriminare aplicabile situației particulare.
- 3.3 Verificând admisibilitatea plângerii, Consiliul reține că persoana interesată reclamă acțiuni de pretinsă instigare la discriminare prin discursul public în care se evidențiază apartenența etnică într-un context negativ. Analizând conținutul exprimărilor contestate și raportându-le la context electoral și climatul social existent, Consiliul ajunge la concluzia că faptele invocate pot fi considerate instigare la discriminare pe motive de prejudecată, deoarece promovează o percepție conform căreia o persoană de etnie găgăuză nu poate fi președintele Republicii Moldova din cauza etniei. Acest tip de discurs are potențialul de a alimenta prejudecăți și stereotipuri negative, amplificând tensiunile sociale și sporind vulnerabilitatea găgăuzilor pe baza originii etnice. Insinuarea unei astfel de perspective contribuie la un climat de ură și discriminare, influențând negativ percepția publicului și perpetuând atitudini discriminatorii.
- 3.4 Acest tip de mesaje, difuzate în contextul electoral, poate fi extrem de nociv, fiindcă tinde a fi multiplicat de alegătorii de rând, aflați în febra electorală și amplifică prejudecățile în societate față de persoanele de etnia vizată și duce la stigmatizarea acestui grup etnic. Pentru a contracara instigarea la discriminare în procesul electoral acest tip de mesaje trebuie sancționat cât mai repede și mai eficient posibil, ca să nu afecteze desfășurarea scrutinului.
- 3.5 Consiliul evidențiază că sancționarea contravențională a faptelor prevăzute la art. 70¹, Cod contravențional nr. 218/2008 depășește atribuțiile acestuia. Potrivit art. 400 alin. (1) din același cod, poliția este entitatea responsabilă pentru examinarea și constatarea faptelor de instigare la discriminare.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 14¹ alin. (1) lit. c), din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct. 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Plângerea se declară inadmisibilă.
2. Plângerea se transmite Direcției de Poliției mun. Chișinău pentru examinarea contravenției.
3. Decizia se comunică persoanei interesate și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
4. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, direct la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3, fără respectarea procedurii prealabile.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Carolina BAGRIN – membră

Gheorghina DRUMEA – membră

Victorina LUCA – membră

Andrei LUNGU – membru